

ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ
ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΕ

Το νέο χωροταξικό πλαίσιο για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, το οποίο αποτελεί την τροποποίηση του υφιστάμενου πλαισίου του 2008, τέθηκε επιτέλους σε διαβούλευση, μέσω της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, ώστε σύντομα να αποτελέσει το θεσμικό εργαλείο, βάση του οποίου θα αναπτύσσονται τα έργα ΑΠΕ στην χώρα μας.

Η πρώτη μας γενική εντύπωση, μελετώντας την ΣΜΠΕ που έχει τεθεί σε διαβούλευση, είναι ότι πρόκειται για ένα κείμενο με μεγαλύτερη σαφήνεια, από το προηγούμενο, ως προς την χωροθέτηση και τους περιορισμούς που επιβάλλονται στην ανάπτυξη έργων ΑΠΕ, αλλά λείπει, από το κείμενο της ΣΜΠΕ, η ιδιαίτερη προσέγγιση που θα έπρεπε να υπάρχει για την περιοχή της Δυτικής Μακεδονίας, όχι γιατί είναι η περιοχή μας, αλλά γιατί έχει επωμιστεί δυσανάλογα, από τις υπόλοιπες περιφέρειες, το βάρος της ενεργειακής μετάβασης της χώρας μας.

Για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας το νέο ειδικό χωροταξικό των ΑΠΕ έχει ιδιαίτερη σημασία διότι, λόγω της απολιγνιτοποίησης, υπάρχει ήδη μεγάλος αριθμός αδειοδοτημένων αλλά και εγκατεστημένων έργων ΑΠΕ στην περιοχή μας.

Στο υπό διαβούλευση κείμενο της ΣΜΠΕ, δεν υπάρχει καμία ιδιαίτερη προσέγγιση για την περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, ούτε με την μορφή μιας ειδικής χωρικής ενότητας, μέσα στη ΣΠΕ, αλλά ούτε και με κάποιες διαφοροποιημένες κατευθύνσεις, από τις γενικές κατευθύνσεις του σχεδίου, όπως υπάρχουν για τις περιοχές της Αττικής, της Θεσσαλονίκης και των νησιών.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΗ

Στην κατεύθυνση λοιπόν, ότι δεν μπορεί η περιοχή μας να αντιμετωπίζεται με τα ίδια κριτήρια με άλλες περιοχές που δεν έχουν ανάλογη ενεργειακή επιβάρυνση **προτείνουμε**, είτε την δημιουργία ξεχωριστής χωρικής ενότητας, εντός του σχεδίου της ΣΜΠΕ, που θα

αποτυπώνει το θεσμικό πλαίσιο για την Δυτική Μακεδονία, είτε την ενσωμάτωση, στο κείμενο της ΣΜΠΕ, απαραίτητων διαφοροποιημένων κατευθύνσεων, για την Δυτική Μακεδονία, από τις γενικές κατευθύνσεις του σχεδίου.

ΕΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1) Θα πρέπει να υπάρξει ιδιαίτερη μέριμνα, για την φέρουσα ικανότητα των περιοχών, αλλά και για την υγεία των κατοίκων, από την ανάπτυξη έργων ΑΠΕ, σε μία περιοχή.

Λόγω του ότι στην περιοχή μας και ιδιαίτερα σε κάποιες περιοχές της ΠΕ Κοζάνης και Φλώρινας, έχει ήδη αδειοδοτηθεί και εγκατασταθεί μεγάλος αριθμός έργων ΑΠΕ, αρκετά από τα οποία μάλιστα είναι σε περιοχές που με το νέο χωροταξικό δεν θα μπορούσαν να υλοποιηθούν,

Προτείνουμε :

α) Το σχέδιο να μην μείνει μόνο στην κατεύθυνση, σε ποιες περιοχές θα επιτρέπονται και σε ποιες δεν θα επιτρέπονται τα νέα έργα ΑΠΕ, αλλά να ορίσει, ανά Δημοτική Ενότητα, Δήμο και Περιφέρεια, ένα ανώτατο όριο συγκέντρωσης έργων ΑΠΕ, λαμβάνοντας υπόψη και τα ήδη αδειοδοτημένα έργα.

β) Το μέγιστο ποσοστό εδαφικής κάλυψης του 1,5%, από φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις, στο σύνολο της έκτασης της Περιφερειακής Ενότητας, θα πρέπει να μειωθεί λαμβάνοντας υπόψη τα ήδη αδειοδοτημένα, ή τουλάχιστον τα αδειοδοτημένα έργα που με το νέο σχέδιο δεν θα αδειοδοτούνταν.

2) Θα πρέπει να υπάρξει ιδιαίτερα μέριμνα για την προστασία των οικισμών και των κατοίκων τους, από έργα ΑΠΕ.

Το νέο σχέδιο θέτει αυστηρότερους περιορισμούς, όσον αφορά τις αποστάσεις των νέων έργων από τους οικισμούς.

Ωστόσο λόγω του ότι σε κάποιους οικισμούς έχουν ήδη αδειοδοτηθεί και εγκατασταθεί έργα ΑΠΕ, σε απόσταση που επηρεάζουν την λειτουργικότητα των οικισμών αυτών, αλλά και λόγω του ότι δεν μπορεί η όποια απόσταση να αφεθεί σε μελέτες ορατότητας κατά την αδειοδότηση του κάθε έργου,

Προτείνουμε :

τα νέα έργα ΑΠΕ να χωροθετούνται σε απόσταση μεγαλύτερη των 1.500 μ, από τα όρια των οικισμών και σε οικισμούς που υπάρχουν ήδη αδειοδοτημένα, έργα ΑΠΕ, τα νέα, να χωροθετούνται σε απόσταση μεγαλύτερη των 2.000 μ, από τα όρια των οικισμών.

3) Όσον αφορά την περιβαλλοντική αξιολόγηση των έργων και προκειμένου να αποτυπώνεται η πραγματική πίεση στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον,

Προτείνουμε :

να προβλέπεται υποχρεωτική αξιολόγηση των σωρευτικών επιπτώσεων όλων των αδειοδοτημένων έργων σε επίπεδο Δημοτικής Ενότητας, Δήμου και Περιφέρειας και όχι η εξέταση των επιπτώσεων κάθε έργου μεμονωμένα, ή μόνο με αυτά που γειτνιάζει.

Να μην εγκατασταθούν ΑΠΕ σε περιοχές βοσκοτόπων και να ληφθεί μέριμνα μέχρι την οριστικοποίηση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης, να μην αδειοδοτηθεί καμία αντίστοιχη αίτηση που θα δημιουργεί μη αναστρέψιμες καταστάσεις εις βάρος της κοπαδιάρικης κτηνοτροφίας μας.

Για τις ήδη εγκατεστημένες ΑΠΕ σε περιοχές βοσκοτόπων να ληφθεί μέριμνα για την κάλυψη στο 100% των αναγκών ρεύματος του συνόλου των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων και των οικογενειών τους στους αντίστοιχους Δήμους.

Να προβλέπονται υποχρεωτικά ανά τακτά διαστήματα, ομαλοί επικλινείς δρόμοι πρόσβασης ως περάσματα για τα κοπάδια των κτηνοτρόφων στις απότομες εγκάρσιες τομές μεγάλης κλίσης των δρόμων πρόσβασης για την εγκατάσταση των ΑΠΕ.

Ως προς τις αντλησιοταμιεύσεις, απορρίπτουμε τις προτάσεις για ευρείας κλίμακας τέτοια έργα που έχουν κατατεθεί για την ΠΕ Γρεβενών τόσο στον ορεινό όγκο της Βουνάσας όσο και στο Βενέτικο ποταμό, λόγω της μεγάλης σημασίας των περιοχών αυτών και των φυσικών τους πόρων, άρρηκτα συνδεδεμένων με τις τοπικές κοινωνίες και οικονομίες.

4) Λόγω της απολιγνιτοποίησης και προκειμένου, η Δυτική Μακεδονία, να οργανώσει τον αγροτικό της τομέα, ως έναν βασικό πυλώνα ανάπτυξης στην μετά λιγνίτη εποχή,

Προτείνουμε :

τον αποκλεισμό της εγκατάστασης έργων ΑΠΕ σε γη υψηλής παραγωγικότητας, εκτός από απαραίτητα έργα, μικρής έντασης, που συνδέονται με την ανάπτυξη της αγροτικής παραγωγής.

5) Για την άμεση και ουσιαστική γνώση της περιβαλλοντικής πίεσης από την εγκατάσταση έργων ΑΠΕ, αλλά και για την δυνατότητα λήψης άμεσων μέτρων για την προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος,

Προτείνουμε :

την θέσπιση ειδικού περιβαλλοντικού παρατηρητηρίου, στην περιοχή της Πτολεμαΐδας, με αναβάθμιση του Κέντρου Περιβάλλοντος και συμμετοχή του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και του αρμόδιου Υπουργείου.

6) Για την ανάπτυξη της τοπικής επιχειρηματικότητας σε έργα ΑΠΕ,

Προτείνουμε :

μετά από μελέτη, να θεσπιστεί ποσοστό επί του διαθέσιμου ηλεκτρικού χώρου για χρήση από τις τοπικές ενεργειακές κοινότητες.

7) Ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει να ληφθεί για τους τουριστικούς, πολιτιστικούς, ιστορικούς και φυσιολατρικούς προορισμούς της περιφέρειάς μας και γιατί είναι παράγοντες οικονομικής ανάπτυξης, αλλά και γιατί συμβάλλουν στην ποιότητα της ζωής μας,

Προτείνουμε :

τον αποκλεισμό πλωτών φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων στις λίμνες της Περιφέρειας μας και την χωροθέτηση έργων ΑΠΕ σε απόσταση που δεν θα επηρεάζει την ανάδειξη και την λειτουργικότητα των ανωτέρων προορισμών.

Τον αποκλεισμό εγκατάσταση ΑΠΕ (φωτοβολταϊκών και ανεμογεννητριών) πάνω από 1000 μέτρα υψόμετρο όπως ήταν η αρχική υπόσχεση του Πρωθυπουργού και όχι πάνω από 1200 μέτρα που αναφέρεται στο κείμενο διαβούλευσης.

8) Η συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών στην περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων θα πρέπει να είναι ουσιαστική

Προτείνουμε :

να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη από την αρμόδια αρχή για την περιβαλλοντική αδειοδότηση ενός έργου, οι απόψεις των συλλογικών οργάνων της τοπικής κοινωνίας και σε περίπτωση που για κάποιο έργο και το Δημοτικό Συμβούλιο και το Περιφερειακό Συμβούλιο γνωμοδοτούν αρνητικά, αυτό να είναι δεσμευτικό την αδειοδοτούσα αρχή του έργου.

9) Όσον αφορά τα αντισταθμιστικά οφέλη από την υλοποίηση έργων ΑΠΕ και λόγω του ότι ήδη έχουν αδειοδοτηθεί αρκετά έργα σε περιοχές, που με το νέο σχέδιο δεν θα μπορούσαν να αδειοδοτηθούν,

Προτείνουμε :

να θεσπιστούν, για τα ήδη αδειοδοτημένα σε περιοχές που δεν θα μπορούσαν με το νέο σχέδιο να αδειοδοτηθούν, επιπλέον αντισταθμιστικά οφέλη για την τοπική κοινωνία, από αυτά προβλέπονται για την υλοποίηση έργων ΑΠΕ.

Στις ακριτικές περιοχές της πατρίδας μας και ιδιαίτερα στη ζώνη των 20 km από τη συνοριακή γραμμή τα ανταποδοτικά των ΑΠΕ σε ρεύμα να καλύπτουν το 100% των αναγκών των μόνιμων κατοίκων και των οικογενειών τους. Είναι σημαντικό για την Περιφέρεια μας με τη μεγάλη συνοριογραμμή με δύο γειτονικές μας χώρες και πλειάδα οικισμών που τείνουν να εγκαταλειφθούν πλήρως από τους κατοίκους τους.

10) Λόγω της απολιγνιτοποίησης και των επιπτώσεων στην οικονομική και κοινωνική ζωή των κατοίκων της Δυτικής Μακεδονίας,

Προτείνουμε :

η αδειοδότηση έργων ΑΠΕ στην Δυτική Μακεδονία, να περιλαμβάνει την δέσμευση, για υποχρεωτική δημιουργία μόνιμων θέσεων εργασίας, ανάλογα με την δυναμικότητά του, από την πρώτη ημέρα λειτουργίας του έργου, όπως προβλέπεται στην ένταξη επιχειρήσεων στον Αναπτυξιακό Νόμο, στο ΕΣΠΑ, αλλά και στο πρόγραμμα ΔΑΜ.

Ως Συνδυασμός θεωρούσαμε και θεωρούμε ότι η Δυτική Μακεδονία, ήταν και θα πρέπει να παραμείνει ο βασικός ενεργειακός κόμβος της χώρας μας, όχι μόνο στην παραγωγή, αλλά και στην ανάπτυξη νέων τεχνολογιών στον τομέα της ενέργειας.

Αυτή όμως η προοπτική δεν μπορεί να υλοποιηθεί χωρίς όρους και προϋποθέσεις, που θα διασφαλίζουν την ισορροπία μεταξύ της ενεργειακής μετάβασης και του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, για μια βιώσιμη ανάπτυξη της Δυτικής Μακεδονίας.

Στην κατεύθυνση αυτή σας καταθέτουμε τις απόψεις μας, αλλά και την πρόθεσή μας να συμμετέχουμε στη διαμόρφωση ενός ενιαίου κειμένου σε περίπτωση που απαιτηθεί κάτι τέτοιο.

**Ο επικεφαλής του Συνδυασμού Πορεία Δημιουργίας-
Με πίστη στις ανθρώπινες αξίες**

Γεώργιος Κασαπίδης